

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Quartum & quintum dubium dissoluitur. Membru[m] 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

ita non mi-
nus quæstio-
ne ad aliud.

te imminuit (alioquin beati ex visione creatura-
rum in Verbo incommodum reportarent: quippe
remissius ipsam essentiam viderent,) ita attentio
ad vnam creaturam in essentia non minuit atten-
tionem ad reliquas: eò quòd attendendo ad essen-
tiam, per eandem attentionem attendunt secun-
dario ad singulas creaturas, quæ in ea ita cognita
relocant.

Ad sextum.

Ad sextum, licet fieri nequeat, vt videntes diui-
nam essentiam mereantur, & multò minùs demer-
eantur: de iis enim solum est sermo in re propo-
sita, neganda est sequela: quoniam non iuxta pro-
portionem multitudinis ad multitudinem homi-
num, quas odio profequimur, resultat proportio
demeriti odij ad demeritum: duplus namque ex-
cessus hominum non efficit duplam malitiam, sed
semper decrefcit proportio, ac proinde non est ne-
cessè, vt malitia in actu sit infinita. Simile argumen-
tum fieri posset, si odium esset infinitorum, quos
Deus sua omnipotentia successiue potest facere, &
aliquis omnes simul haberet odio, quos Deus suc-
cessiue potest facere, aut si quis haberet odium infi-
nitorum, cum hoc addito, si esse possent. Quare
vt aduersarij responderent ad argumentum ita con-
fectum, eodem modo respondendum esset argu-
mento, quod contra nos conficiunt. Simile etiam
argumentum posset fieri de odio Dei, quod ex ob-
iecto præponderat odio infinitorum hominum, si-
milèque calculationem dissoluimus: 1. 2. dum sermo
esset, vtrum aliquid esset peccatum veniale ex
natura rei, & 3. part. quæst. 1. art. 2. dum sermo esset
de quantitate malitiæ peccati lethalis, & idcirco
modò non opus est, vt amplius in argumenti solu-
tione immoremur.

MEMBRUM VIII.

Quartum & quintum dubium dissoluntur.

Ad quartum
dubium.
Beati quo
lumen glo-
ria intuetur
cum iudici-
o, immen-
se infinita
alia possibi-
lia sed eade
ipse.

Dubij quarti argumentum alios fortè non con-
uincet, me tamen conuincit: non enim video,
quare lumen gloriæ, quod sit satis ad intuemum in
diuina essentia vnum indiuiduū vnus speciei, non
sit satis ad intuemum singula alia eiusdem speciei.
Quare cum in patria non sint volubiles nostræ co-
gitationes, quoad ea quæ cognoscuntur in Verbo:
& visio vnus in diuina essentia non impediatur visio-
nem cæterorum, quæ in eadè gradu cognita, pos-
sunt videri, vt explicatum est, non video, cur negan-
dum sit, eum, qui videt vnum indiuiduum vnus
speciei, videre etiam infinita alia, quæ sub eadem
specie esse possunt. Neque D. Thomas vnquam ne-
gavit alios beatos videre posse infinita in Verbo,
quin potius tertio contra gentes, loco suprâ mem-
bro 4. citato expressè asseruit, singulos beatorum vi-
dere in Verbo infinitas species figurarum, numero-
rum, & proportionum, quæ in infinitum possunt
multiplicari. Quòd autem peculiariter tribuit ani-
mæ Christi, est, quòd videat omnia indiuidua, non
solum quæ sunt, fuerunt, & erunt: sed etiâ quæ sunt
in potentia creaturarum, quas Deus condidit: & quòd
videat infinitas complexiones contingentibus, & in-
finitas cogitationes cordium, imò omnes futuras,
quod nulli alteri concessum est: quiuis enim bea-
torum ex complexionibus contingentibus & co-
gitationibus cordium solum intuetur finitas, prout
quantitas gloriæ, & status cuiusque postulat.

Beati aliqñ
Christo etiâ
vntate pos-
sunt intuetur.

Ad primam
partem quinti
dubij Christi
ipse, vt hõ-

Ad primam partem quinti dubij negandum est
antequed. Asserere namq; Filium, quatenus Deum,
nescire quando futura sit dies iudicij, hæreticum est;

A cum eadem sit scientia Patris, & Filij, quæ de re vide
Castro de hæresi, Verbo Deus, hæres. 8. & D. Th.
3. part. q. 10. art. 2. ad primum. Asserere verò Filium,
quatenus hominem, eandem rem ignorare, fallum
est & temerarium. Si enim, vt Chrysolost. ait, Filio, vt ho-
mini, datum est scire, qualiter oporteat iudicare, quòd
maius est vnique maiore cum ratione affirmadum est da-
tum illi esse scire, quando futura sit dies iudicij, quòd mi-
nus est. Quod ad testimonia citata attinet, Amb. 5. lib.
de fide ad Grajanum c. 8. de testimonio Marci 13.
ait. Veteres codices Græci non habent, quòd nec filius scit.
Quæ ratione videatur adiectum proditur, dum ad inter-
pretationem tanti sacrilegij derivatur, ab Arianis vide-
licet. Hæc Ambros. Nonnulli codices Græci testimo-
nio Matthei 24. citato habebant, Neque filius hominis.
Hieronymus tamen ad eum locum affirmat, in Græ-
cis codicibus Adamantij & Pierij id non haberi.
Idem testatur Euthymius, codicelque Latini com-
muniter id non habent. Posito tamen, quòd habeat
apud Marcum, vt codices Latini communiter ha-
bent, dicendum est in primis, in illis locis, Patrem,
non sumi personaliter, sed essentialiter, vt sumitur
in principio orationis Dominicæ, & in illo testimo-
nio Iacob. 1. Omne datum optimum, de sursum est de-
scendens à Patre luminum, hoc est, à Deo Trino &
vno, qui propter beneficium creationis iure optimo
Pater noster nuncupatur. Quare ex eo quòd dicitur,
solus pater, non excluditur Filius, quatenus Deus.
Imò esto Pater sumeretur personaliter, non exclu-
deretur Filius, vt patebit inferius cum de ineffabili
sanctissima Trinitatis mysterio sermo erit. Dicen-
dum est deinde, quòd attinet ad Filium quatenus
hominem, sensum illorum verborum, iuxta comuni-
orem expositionem Sancto-ri, esse, neque Filium
id scire, scilicet vt dicat, & reuelet: quando enim
aliquid secretò accipimus, interrogati de eo, possumus
dicere sine mendacio, nos nescire, in eo videlicet
sensu, vt reuelemus, vt suo in loco ostendendum
erit. Quare cum Christus Dominus cognitionem
hanc acceperit ea lege, vt secretò seruaret, propterea
quòd expediret nobis id nescire, vt ea ratione cau-
tiores essemus, iuxta illud Actuum 1. vbi interro-
gatus Christus de eadem re respondit, Non est ve-
strum nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in
sua potestate, ideò sine mendacio dixit, neque Fi-
lium scire, videlicet vt reuelet. Expositionem hanc
latius & bene persequitur Castro loco citato. Alij
dicunt verbum illud, nec Filium, ita intelligendum
esse, quòd neque Filius sciat à se, iuxta illud, doctri-
na mea non est mea, id est, habeo illam ab alio acce-
ptam. Alij intelligendum esse de scientia naturali, &
non de acquisita.

mo, nouit
quædo futu-
ra sit dies
iudicij.

B Quæ ratione videatur adiectum proditur, dum ad inter-
pretationem tanti sacrilegij derivatur, ab Arianis vide-
licet. Hæc Ambros. Nonnulli codices Græci testimo-
nio Matthei 24. citato habebant, Neque filius hominis.
Hieronymus tamen ad eum locum affirmat, in Græ-
cis codicibus Adamantij & Pierij id non haberi.
Idem testatur Euthymius, codicelque Latini com-
muniter id non habent. Posito tamen, quòd habeat
apud Marcum, vt codices Latini communiter ha-
bent, dicendum est in primis, in illis locis, Patrem,
non sumi personaliter, sed essentialiter, vt sumitur
in principio orationis Dominicæ, & in illo testimo-
nio Iacob. 1. Omne datum optimum, de sursum est de-
scendens à Patre luminum, hoc est, à Deo Trino &
vno, qui propter beneficium creationis iure optimo
Pater noster nuncupatur. Quare ex eo quòd dicitur,
solus pater, non excluditur Filius, quatenus Deus.
Imò esto Pater sumeretur personaliter, non exclu-
deretur Filius, vt patebit inferius cum de ineffabili
sanctissima Trinitatis mysterio sermo erit. Dicen-
dum est deinde, quòd attinet ad Filium quatenus
hominem, sensum illorum verborum, iuxta comuni-
orem expositionem Sancto-ri, esse, neque Filium
id scire, scilicet vt dicat, & reuelet: quando enim
aliquid secretò accipimus, interrogati de eo, possumus
dicere sine mendacio, nos nescire, in eo videlicet
sensu, vt reuelemus, vt suo in loco ostendendum
erit. Quare cum Christus Dominus cognitionem
hanc acceperit ea lege, vt secretò seruaret, propterea
quòd expediret nobis id nescire, vt ea ratione cau-
tiores essemus, iuxta illud Actuum 1. vbi interro-
gatus Christus de eadem re respondit, Non est ve-
strum nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in
sua potestate, ideò sine mendacio dixit, neque Fi-
lium scire, videlicet vt reuelet. Expositionem hanc
latius & bene persequitur Castro loco citato. Alij
dicunt verbum illud, nec Filium, ita intelligendum
esse, quòd neque Filius sciat à se, iuxta illud, doctri-
na mea non est mea, id est, habeo illam ab alio acce-
ptam. Alij intelligendum esse de scientia naturali, &
non de acquisita.

C Quæ ratione videatur adiectum proditur, dum ad inter-
pretationem tanti sacrilegij derivatur, ab Arianis vide-
licet. Hæc Ambros. Nonnulli codices Græci testimo-
nio Matthei 24. citato habebant, Neque filius hominis.
Hieronymus tamen ad eum locum affirmat, in Græ-
cis codicibus Adamantij & Pierij id non haberi.
Idem testatur Euthymius, codicelque Latini com-
muniter id non habent. Posito tamen, quòd habeat
apud Marcum, vt codices Latini communiter ha-
bent, dicendum est in primis, in illis locis, Patrem,
non sumi personaliter, sed essentialiter, vt sumitur
in principio orationis Dominicæ, & in illo testimo-
nio Iacob. 1. Omne datum optimum, de sursum est de-
scendens à Patre luminum, hoc est, à Deo Trino &
vno, qui propter beneficium creationis iure optimo
Pater noster nuncupatur. Quare ex eo quòd dicitur,
solus pater, non excluditur Filius, quatenus Deus.
Imò esto Pater sumeretur personaliter, non exclu-
deretur Filius, vt patebit inferius cum de ineffabili
sanctissima Trinitatis mysterio sermo erit. Dicen-
dum est deinde, quòd attinet ad Filium quatenus
hominem, sensum illorum verborum, iuxta comuni-
orem expositionem Sancto-ri, esse, neque Filium
id scire, scilicet vt dicat, & reuelet: quando enim
aliquid secretò accipimus, interrogati de eo, possumus
dicere sine mendacio, nos nescire, in eo videlicet
sensu, vt reuelemus, vt suo in loco ostendendum
erit. Quare cum Christus Dominus cognitionem
hanc acceperit ea lege, vt secretò seruaret, propterea
quòd expediret nobis id nescire, vt ea ratione cau-
tiores essemus, iuxta illud Actuum 1. vbi interro-
gatus Christus de eadem re respondit, Non est ve-
strum nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in
sua potestate, ideò sine mendacio dixit, neque Fi-
lium scire, videlicet vt reuelet. Expositionem hanc
latius & bene persequitur Castro loco citato. Alij
dicunt verbum illud, nec Filium, ita intelligendum
esse, quòd neque Filius sciat à se, iuxta illud, doctri-
na mea non est mea, id est, habeo illam ab alio acce-
ptam. Alij intelligendum esse de scientia naturali, &
non de acquisita.

D Quæ ratione videatur adiectum proditur, dum ad inter-
pretationem tanti sacrilegij derivatur, ab Arianis vide-
licet. Hæc Ambros. Nonnulli codices Græci testimo-
nio Matthei 24. citato habebant, Neque filius hominis.
Hieronymus tamen ad eum locum affirmat, in Græ-
cis codicibus Adamantij & Pierij id non haberi.
Idem testatur Euthymius, codicelque Latini com-
muniter id non habent. Posito tamen, quòd habeat
apud Marcum, vt codices Latini communiter ha-
bent, dicendum est in primis, in illis locis, Patrem,
non sumi personaliter, sed essentialiter, vt sumitur
in principio orationis Dominicæ, & in illo testimo-
nio Iacob. 1. Omne datum optimum, de sursum est de-
scendens à Patre luminum, hoc est, à Deo Trino &
vno, qui propter beneficium creationis iure optimo
Pater noster nuncupatur. Quare ex eo quòd dicitur,
solus pater, non excluditur Filius, quatenus Deus.
Imò esto Pater sumeretur personaliter, non exclu-
deretur Filius, vt patebit inferius cum de ineffabili
sanctissima Trinitatis mysterio sermo erit. Dicen-
dum est deinde, quòd attinet ad Filium quatenus
hominem, sensum illorum verborum, iuxta comuni-
orem expositionem Sancto-ri, esse, neque Filium
id scire, scilicet vt dicat, & reuelet: quando enim
aliquid secretò accipimus, interrogati de eo, possumus
dicere sine mendacio, nos nescire, in eo videlicet
sensu, vt reuelemus, vt suo in loco ostendendum
erit. Quare cum Christus Dominus cognitionem
hanc acceperit ea lege, vt secretò seruaret, propterea
quòd expediret nobis id nescire, vt ea ratione cau-
tiores essemus, iuxta illud Actuum 1. vbi interro-
gatus Christus de eadem re respondit, Non est ve-
strum nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in
sua potestate, ideò sine mendacio dixit, neque Fi-
lium scire, videlicet vt reuelet. Expositionem hanc
latius & bene persequitur Castro loco citato. Alij
dicunt verbum illud, nec Filium, ita intelligendum
esse, quòd neque Filius sciat à se, iuxta illud, doctri-
na mea non est mea, id est, habeo illam ab alio acce-
ptam. Alij intelligendum esse de scientia naturali, &
non de acquisita.

E Quæ ratione videatur adiectum proditur, dum ad inter-
pretationem tanti sacrilegij derivatur, ab Arianis vide-
licet. Hæc Ambros. Nonnulli codices Græci testimo-
nio Matthei 24. citato habebant, Neque filius hominis.
Hieronymus tamen ad eum locum affirmat, in Græ-
cis codicibus Adamantij & Pierij id non haberi.
Idem testatur Euthymius, codicelque Latini com-
muniter id non habent. Posito tamen, quòd habeat
apud Marcum, vt codices Latini communiter ha-
bent, dicendum est in primis, in illis locis, Patrem,
non sumi personaliter, sed essentialiter, vt sumitur
in principio orationis Dominicæ, & in illo testimo-
nio Iacob. 1. Omne datum optimum, de sursum est de-
scendens à Patre luminum, hoc est, à Deo Trino &
vno, qui propter beneficium creationis iure optimo
Pater noster nuncupatur. Quare ex eo quòd dicitur,
solus pater, non excluditur Filius, quatenus Deus.
Imò esto Pater sumeretur personaliter, non exclu-
deretur Filius, vt patebit inferius cum de ineffabili
sanctissima Trinitatis mysterio sermo erit. Dicen-
dum est deinde, quòd attinet ad Filium quatenus
hominem, sensum illorum verborum, iuxta comuni-
orem expositionem Sancto-ri, esse, neque Filium
id scire, scilicet vt dicat, & reuelet: quando enim
aliquid secretò accipimus, interrogati de eo, possumus
dicere sine mendacio, nos nescire, in eo videlicet
sensu, vt reuelemus, vt suo in loco ostendendum
erit. Quare cum Christus Dominus cognitionem
hanc acceperit ea lege, vt secretò seruaret, propterea
quòd expediret nobis id nescire, vt ea ratione cau-
tiores essemus, iuxta illud Actuum 1. vbi interro-
gatus Christus de eadem re respondit, Non est ve-
strum nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in
sua potestate, ideò sine mendacio dixit, neque Fi-
lium scire, videlicet vt reuelet. Expositionem hanc
latius & bene persequitur Castro loco citato. Alij
dicunt verbum illud, nec Filium, ita intelligendum
esse, quòd neque Filius sciat à se, iuxta illud, doctri-
na mea non est mea, id est, habeo illam ab alio acce-
ptam. Alij intelligendum esse de scientia naturali, &
non de acquisita.

Ad secundam
partem.

F Quæ ratione videatur adiectum proditur, dum ad inter-
pretationem tanti sacrilegij derivatur, ab Arianis vide-
licet. Hæc Ambros. Nonnulli codices Græci testimo-
nio Matthei 24. citato habebant, Neque filius hominis.
Hieronymus tamen ad eum locum affirmat, in Græ-
cis codicibus Adamantij & Pierij id non haberi.
Idem testatur Euthymius, codicelque Latini com-
muniter id non habent. Posito tamen, quòd habeat
apud Marcum, vt codices Latini communiter ha-
bent, dicendum est in primis, in illis locis, Patrem,
non sumi personaliter, sed essentialiter, vt sumitur
in principio orationis Dominicæ, & in illo testimo-
nio Iacob. 1. Omne datum optimum, de sursum est de-
scendens à Patre luminum, hoc est, à Deo Trino &
vno, qui propter beneficium creationis iure optimo
Pater noster nuncupatur. Quare ex eo quòd dicitur,
solus pater, non excluditur Filius, quatenus Deus.
Imò esto Pater sumeretur personaliter, non exclu-
deretur Filius, vt patebit inferius cum de ineffabili
sanctissima Trinitatis mysterio sermo erit. Dicen-
dum est deinde, quòd attinet ad Filium quatenus
hominem, sensum illorum verborum, iuxta comuni-
orem expositionem Sancto-ri, esse, neque Filium
id scire, scilicet vt dicat, & reuelet: quando enim
aliquid secretò accipimus, interrogati de eo, possumus
dicere sine mendacio, nos nescire, in eo videlicet
sensu, vt reuelemus, vt suo in loco ostendendum
erit. Quare cum Christus Dominus cognitionem
hanc acceperit ea lege, vt secretò seruaret, propterea
quòd expediret nobis id nescire, vt ea ratione cau-
tiores essemus, iuxta illud Actuum 1. vbi interro-
gatus Christus de eadem re respondit, Non est ve-
strum nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in
sua potestate, ideò sine mendacio dixit, neque Fi-
lium scire, videlicet vt reuelet. Expositionem hanc
latius & bene persequitur Castro loco citato. Alij
dicunt verbum illud, nec Filium, ita intelligendum
esse, quòd neque Filius sciat à se, iuxta illud, doctri-
na mea non est mea, id est, habeo illam ab alio acce-
ptam. Alij intelligendum esse de scientia naturali, &
non de acquisita.

DISPUTATIO VI.

Vtrum beati in verbo intueantur preces, quas ad
eos fundimus, visioq; beatifica simplex noti-
tia sit, & vtrum in proprio genere vi-
dere possint omnia que in diuina
potentia continentur.

Beati videt
preces que
ad eos fun-
dantur.

Dissoluenta sunt vltimo loco tria dubia propo-
sita ad pleniorè intelligentiam eorum, quæ
in